

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Akın Gürlek** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ceylan AKÇA CUPOLO

Diyarbakır Milletvekili

29 Kasım 1994 tarihinde polisler tarafından gözaltına alındıktan sonra bir daha kendisinden haber alınamayan Ender TOĞCU da zorla kaybettirilenlerdendir. İHD'nin kayıp yakınlarıyla beraber basına yaptığı açıklamasına göre; "Evli ve tek çocuk babası olan Ender Toğcu, 29 Kasım 1994 tarihinde saat 15.00 civarında ağabeyi olan Ali Toğcu'ya, hastaneye yatırılan eşinin yanına gideceğini belirtir ve onun yanından ayrılır. Hastanede o gün refakatçi olarak bulunmakta olan Ender Toğcu'nun annesinin beyanına göre oğlu o gün hastaneye hiç uğramaz. Aynı gün gece saat 22.30 civarında Ender'in babasının ikamet ettiği eve 7-8 kişilik sivil polisler tarafından baskın düzenlenir. O esnada polisler evde bulunan baba Hüseyin Toğcu ve küçük oğlunu dövmeye başlar. Polisler, baba Hüseyin Toğcu'yu sürekli olarak oğlunun nerede olduğunu sorarak dövmeye devam eder. Baba Hüseyin Toğcu, korktuğundan dolayı sivil polislerle oğlu Ender Toğcu'nun "üç gün önce Kayseri'ye dayısının yanına gittiğini" söyler. Bunun üzerine polisler babayı "Oğlun bizim elimizde, üç gün içinde sana ölüsünü teslim ederiz" diye tehdit ederek evden ayrılırlar. Evden ayrılan sivil polisler daha sonrasında Ender'in ağabeyi olan Ali Toğcu'nun evine giderler. Ali'ye de aynı şekilde Ender Toğcu'nun nerede olduğunu sorarlar. Ali Toğcu, sivil polislerle Ender'in saat 15:00 civarında yanından ayrıldığını ve kendisini bir daha görmediğini ifade eder. Bunun üzerine polisler, Ali Toğcu'yu da yanına alarak babasının evine tekrar gelirler ve babaya "Evinizde silah var, o silahı bize teslim edeceksiniz" deyip odunluğa girerek silahı çıkarırlar. Polisler babasına silahın yerini Ender Toğcu'nun söylediğini belirtip oradan ayrılırlar. Aynı gece saat 24:00 sıralarında oradan ayrılan polisler bir süre sonra tekrar eve geri gelip baba Hüseyin Toğcu'ya tutanak imzalatırlar. Polisler oradan ayrılmadan önce karşı komşuya da Ender'in nerede olduğunu sorarlar. Komşuları ise Ender'i tanımadığını ve nerede olduğunu bilmediğini belirtince polisler askerliğini daha önce yapmış olan Ender hakkında "Ender Asker kaçağı ve onu arıyoruz." deyip oradan ayrılırlar. Olayın ertesi günü Ender'in ağabeyi Ali, kahvehanede oturduğu sırada Çarşı Karakolu polisleri tarafından kahvehaneden alınıp üç gün boyunca gözaltında sorguya çekilir. Ağabeyine de Ender'in nerede olduğu sorulur, ağabeyi nerede olduğunu bilmediğini söyleyince polisler "yalan söyleme, biz onu yakaladık, üzerinde bir liste de çıktı. O listede telsiz ve pil gibi eşyaların fiyatı da yazıyordu." derler. Ender Toğcu'nun babası Hüseyin Toğcu'nun beyanına göre, Ender'in ağabeyi gözaltında kaldığı sürede Ender'in çığlıklarını ve sesini duyar. Ağabeyi olan Ali Toğcu üçüncü gün Ergani yolu üzerinde serbest bırakılır. Baba Hüseyin Toğcu, oğlunun kaybedilmesinden sonra her ay Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığına başvuruda bulunur, fakat kendisine oğlunun gözaltına

alınmadığına ve gözaltı kaydının bulunmadığına ilişkin cevaplar verilir. Yine Ağabeyi sözlü olarak Çarşı Karakoluna başvuruda bulunur. Ancak yapılan tüm girişimlere ve aradan geçen 31 yıla rağmen Ender Toğcu'nun akıbeti ile herhangi bir haber alınamaz.”

Bu bağlamda;

1. Önergede bahsedilen ve zorla kaybettirilenlerin akıbeti ne olmuştur? Cenaze ve/veya mezar yerleri nerededir?
2. Bu olaydaki failer/azmettiriciler/devletle ilişkili paramiliter odaklar açığa çıkarılmış, yargılanmış ve cezalandırılmış mıdır?
3. Kişinin akıbeti ortaya çıkıncaya kadar hukuken kesintisiz bir biçimde işlenmeye devam eden bir suçta, hangi kanun maddesi zamanaşımından bahsederek faili korurken, geride kalanların ömür boyu sürecektir adalet arayışına bir son tarih koyabilir?
4. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) *yaşam hakkı ihlali, etkin soruşturma yürütmemek ve işkence yapmak* suçlarından oybirliğiyle Türkiye'yi mahkûm ettiği dosyalar, söz konusu kararların ardından neden yeniden açılmamış, failerin/azmettiricilerin/devletle ilişkili paramiliter odakların cezalandırılması için neden somut adımlar atılmamıştır?
5. Kamuoyunda politik faili meçhul dosyalarını da etkin biçimde soruşturması, uluslararası hukuka ve vicdanlara aykırı olarak zamanaşımı gerekçesiyle kapatılan dosyaları yeniden açması umulan Faili Meçhul Suçları Araştırma Daire Başkanlığının yanına faili belli olan suçlar için de Gözaltında Zorla Kaybetme Suçları Araştırma Dairesi kuracak mısınız?